

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 204 — GOD. V.

ŠIBENIK, 8. KOLOVOZA 1956.

IZLAZI SVAKE SRIJEDJE

Slaba naplata poreza

Na posljednjoj sjednici Narodnog odbora kotara razmotreno je, između ostalog, i pitanje naplate poreza za I. polugodište 1956. godine i tom prilikom je konstatirano, da stanje naplate na području kotara doista zabrinjava.

Ni jedna općina nije uspjela da ostvari preko 50% naplate iz poljoprivrede koliko je u stvari trebalo naplatiti do 10. srpnja ove godine. Jedino je Šibenska općina izvršila 54,5% naplate poreza na dohodak od ostalih zanimanja i imovine, dok je kod ostalih općina i u ovom obliku poreza stanje slično kao i kod poreza iz poljoprivrede. Činjenica, da je općina Stankovci ostvarila svega 8,5% naplate poreza iz poljoprivrede, Tijesno 17,2%, Oklaj 20,1% i t. d., najbolje pokazuje kakav još odnos vlada prema tom važnom pitanju od strane rukovodstva i financijskih službenika u tim općinama. U koliko se o dalje nastavi takvom praksom, još više će se povećati dugovanja poreskih obveznika, pa će pojedinci doći u takav položaj da zaista ne će biti u stanju podmiriti svoje obaveze prema zajednici.

Isto tako ostvarenje i ostalih prihoda još ni izdaleka ne zadovoljava. U društvenim planovima, na primjer, predviđen je prihodi od 41.326.000 dinara od općinskog prireza. Međutim, za prvih šest mjeseci svega je ostvareno 3.036.000 dinara, odnosno 7,3%. Ili pak slučaj općinskog prireza na ostala zanimanja i imovinu gdje je za I. polugodište ostvarena naplata za svega 12,9%. Kad se analiziraju uzroci takvog stanja, onda se može vidjeti da je više faktora utjecalo na loše ostvarenje prihoda. U prvom redu ni sama rukovodstva u pojedinih općinama nisu problemima poreza pokrenula dovoljnu pažnju, što se je sasvim prirodno negativno odrazilo i na cjelokupan rad uprava za financije.

Financijski organi su često bili primorani da, s obzirom na složenost i obimnost posla, rade prekovremeno. Međutim, narodni odbori općina nisu uopće smatrali za potrebno da ljuds nagrade za taj rad. Osim toga, financijski organi bi u izvjesnom smislu trebali imati više samostalnosti u vršenju odgovorne dužnosti. Naime, oni bi trebali zahtijevati od svakoga bez obzira na ličnost i funkciju da ispunjava obaveze prema društvenoj zajednici. Dosadašnja praksa, a osobito činjenica da neki odbornici duguju izvjesne sume na ime poreza, očito govori o tome da se samostalnost gotovo nije bilo. S druge strane opravdano se postavlja pitanje kako će takovi odbornici objašnjavati svojim biračima potrebu iznunjavanja poreskih obaveza i kakvi se rezultati mogu očekivati

(Nastavak na 2. strani)

Rad Narodnog odbora kotara

PROVODITI ODREĐENU POLITIKU U OBLASTI ZDRAVSTVENE SLUŽBE

Mnogo raznovrsnih problema

Na dnevnom redu posljednje sjednice NO kotara bila je problematika zdravstvene službe sa područja kotara. Organizacionu, prostornu i kadrovsku problematiku izradio je Savjet za narodno zdravlje kotara radeći na tome duže vremena preko svojih stručnih komisija i savjetovanja. U posebnom izvještaju za odbornike iznijeti su subjektivni i objektivni razlozi problema na polju vanbolničke i bolničke zdravstvene službe. Iz toga izvještaja se vidi da je problema mnogo, ali isto tako da ih ima dosta koji se mogu rješavati dobrom voljom i bricom odgovornih faktora. Evo nekoliko tih problema: bolja organizacija vanbolničke zdravstvene službe, veća koordinacija između nje i bolničke službe, neke organizacione izmjene bolničke službe prema vanbolničkoj, uspostava novih službi kao dežurstva, prve pomoći, patrimonijalne službe i savjetništva za majku i dijete, otvaranje rajonskih ambulanti u gradu, bolje osposobljavanje zdravstvenih stanica po općinama, veća angažiranost društvenih faktora na preventivnom radu (u prehranbeno, školskoj, komunalnoj i industrijskoj higijeni, protuepidemiološkom radu, zdravstvenom osvjetljavanju i drugo). Sva ta i slična pitanja mogu se rješavati čisto sa mišta ili malo financijskih sredstava. Treba podvući da na našem području imamo nekih problema, koji ne mogu tužiti odgodu njihova rješavanja, alko želimo čuvati zdravlje naših lju-

di odnosno postići što efikasnije liječenje.

Osim mnogih problema koji se mogu rješavati i sa manje sredstava, ima i takvih koji zahtijevaju perspektivno rješavanje, kao prostorni kapaciteti, zdravstveni kadrovi i oprema zdravstvene službe. I u perspektivnom planu izvještaj je dao svoje prijedloge rješavanja gotovo svih tih pitanja.

Iako su dani konkretni problemi i prijedlozi njihova rješavanja, odbornici na sjednici nisu pokazali onaj interes koji traži ova značajna društvena služba. Naime, diskusija je bila dosta slaba kako u jednom tako i u drugom vijeku. Izvještajni materijal sa bogatim sadržajem je

na vrijeme uručen odbornicima, a u diskusiji je učestvovalo svega 2 odbornika, te predsjednik i potpredsjednik kotara. To govori da odbornici nisu pravilno shvatili značaj ovih društvenih problema od kojih ovisi zdravlje našeg čovjeka, a onda i uspjeh našeg privrednog razvoja. Teže je to shvatiti kad se zna da se osiguranci i građani sve češće susreću s ovim problemima u svakidašnjoj praksi i o njima govore na mnogim međugovornim mjestima. Od „govorkanja“ na takovim mjestima ne može biti uspjeha.

Izvještaj je u cijelosti usvojen i donijet je zaključak da se sva ta problematika pošalje općinama. NO-i općina će na svojim sjednicama pretrasti za sebe svoje vlastite probleme i postaviti vlastiti plan njihova perspektivnog rješavanja. Pri tome treba da se stvori naučnu suradnja sa savjetima, samoupravama, tijelima zdravstvenih ustanova i drugim društvenim organizacijama. Savjet NO kotara treba da sprovede ovu postavljenu politiku NO kotara u toj oblasti društvene djelatnosti i da u tom sprovođenju osigura jednu zdravu i uspješnu kontrolu.

Konačno o tim pitanjima bi trebalo čuti mišljenja i širog kruga ljudi i to ili putem posebne ankete ili putem SSRN. Naime, bilo bi korisno o nekim problemima ove važne društvene službe sa šire društvene platforme čuti prijedloge i kritike. Na taj način bi lakše i uspješnije odstranili teškoće koje nas tište i ometaju u razvoju zdravstvene službe. I. R.

SAHRANA POSMRNIH OSTATAKA PALIH BORACA U ŠIBENIKU

U Šibeniku se vrše posljednje pripreme za svečanu sahranu posmrtnih ostataka Narodnog heroja Slobodana Bonde Macure i ostalih boraca iz grada i okolice koji su poginuli u Narodnooslobodilačkoj borbi.

Posmrtni ostaci palih boraca bit će 12. i 13. o. mj. izloženi u Domu Jugoslavenske narodne armije, dok će se svečana sahrana obaviti u ponedjeljak 13. o. mj. u 17 sati.

Dr. IVAN RIBAR

Vodovod u Vrpolju

Prigodom mog posljednjeg boravka u izbornom kotaru posjetio sam jednu večer Vrpolje, da razgledam početne radove na izgradnji vodovoda. Radovi su ne samo otpočeli, već i napreduju prema unaprijed utvrđenom i odobrenom planu, no moram priznati, da oni iziskuju velike napore i poštovanje trudbenika u Vrpolju. Oni sami bez ikakve pomoći, bez potrebnog alata i eksploziva, jedino sa svojim piukom, motikom i lopatom, morat će još dugo čekati na ostvarenje svojeg plana, na polaganje vodovodnih cijevi, a još dulje na vodu, koju tako željno

već godinama očekuju.

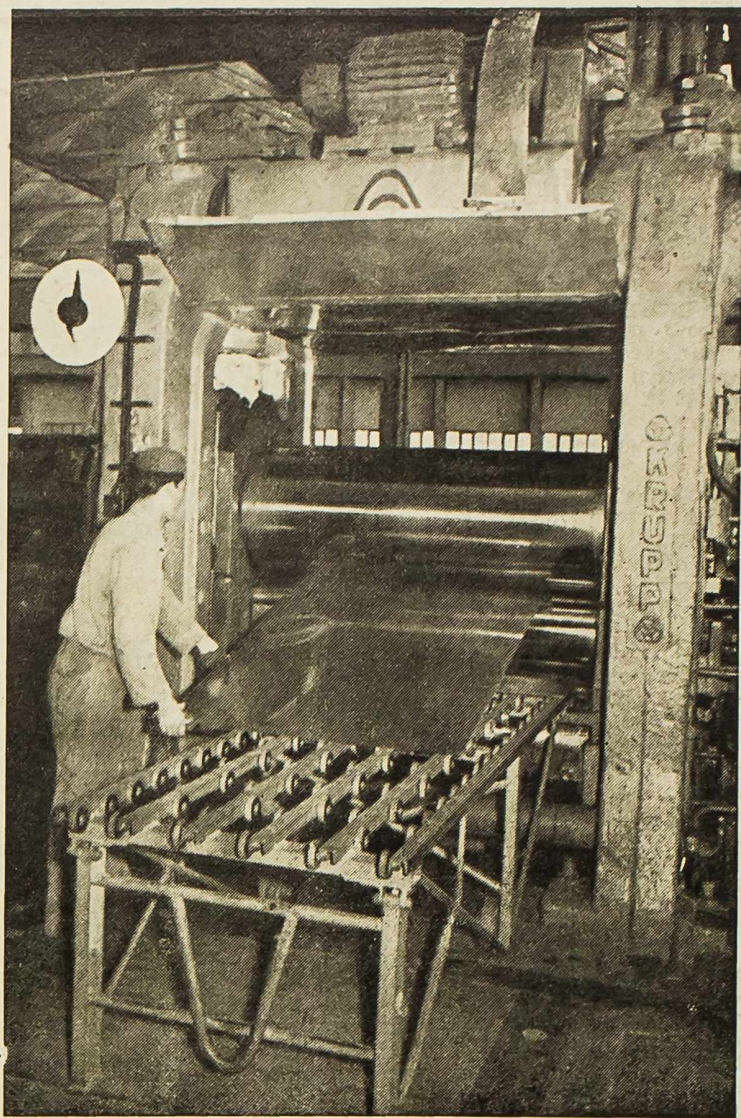
Selo je maleno, a gotovo svi njegovi građani odnosno za rad sposobni ljudi zaposleni su po raznim poduzećima. Jedva dospijevaju, vraćajući se kući poslije završenog radnog vremena u poduzećima, da posvršavaju svoje redovne poslove u kući i poljima. I zamoreni tako, svake večeri, a najviše nedjeljom produžuju radno vrijeme s teškim dobrovoljnim radom razbijajući i izbacujući kamenje na trasi kojom treba, da prolaze vodovodne cijevi. Kada bi barem imali eksploziva i kompresor, si-

gurno je, da bi se posao lakše i brže odvijao. S ovim, a uz suradnju jedne male ekipe omladinske brigade mogla bi se izgradnja vodovoda očekivati već u jesen iduće godine. Razumije se, ova ekipa imala bi samo lokalni značaj i mogla bi se organizirati jedino podrškom omladine kotara Šibenik.

Čitali smo u novinama, kako su se nadavno sastali rukovodioci lokalnih organizacija vlasti, sekretari kotarskih komiteta Šibenik i Zadar i rukovodioci ostalih društveno političkih organizacija s predstavnicima Centralnog komiteta narodne omladine Hrvatske, da bi razmotrili prijedlog triju kotarskih organizacija Narodne omladine Zadar, Šibenik, Gospić o tome, da slijedeće godine na izgradnji pruge Zadar — Knin sudjeluju omladinske brigade. Spominjem ovu hvalerijednu omladinsku akciju, da bi nam ona barem moralno pomogla i dala puno podstrek za organizaciju jedne specijalne radne akcije unutar kotara Šibenik, odnosno točnije rečeno samo općine Šibenik a u cilju izgradnje vodovoda za Vrpolje. Jer mora se imati u vidu, da su željni sela Vrpolje sudjelovali u radovima pri izgradnji Zagorskog vodovoda, pa je zaista na mjestu njihova molba, da im pomogne ona sela kotara odnosno općine Šibenik, koja se danas koriste ovim vodovodom.

Isto tako mora se imati u vidu, da selo Vrpolje uopće nema nikakve pitke vode. Obećani tenkovi s pitkom vodom u njihovo selo — iako je ono na prometnom mjestu na cesti Šibenik — Split — ne dolaze, niti se u njemu zau-

(Nastavak na 2. strani)

Valjanje aluminija

Uz „Iseljenički tjedan“ Pozdrav iseljenika Predsjedniku Republike

Pismo je uputio koordinacioni odbor iseljeničkih matica

Povodom proslave »Iseljeničkog tjedna« od 4. do 12. kolovoza o. g. koordinacioni odbor iseljeničkih matica Srbije, Hrvatske, Slovenije, Makedonije i Bosne i Hercegovine uputio je predsjedniku Republike Titu slijedeće pismo:

Dragi druže Tito, povodom proslave ovogodišnjeg »Iseljeničkog tjedna«, kojoj prisustvuje veliki broj ljudi našeg porijekla iz USA, Kanade, Australije, Južne Amerike, Francuske, Belgije i raznih drugih zemalja, koordinacioni odbor iseljeničkih matica Srbije, Hrvatske, Slovenije, Makedonije i Bosne i Hercegovine upućuje Ti tople i srdačne pozdrave. Ovom prilikom mi Ti istovremeno upućujemo i naše iskrene čestitke na ogromnim poslijeratnim pobjedama naših naroda, kako u izgradnji svoje zemlje koju Ti predvođiš, tako i na međunarodnom planu za smirivanje zategnutosti u svijetu, za učvršćenje mira i za sve plodonosniju suradnju među narodima.

Upućujući Ti ove pozdrave i čestitke u ime naših matica, vjerujemo da isto tako suosjećaju prema Tebi lično i prema svom starom kraju — novoj Jugoslaviji, stotine i stotine tisuća ljudi našeg porijekla, koji su nekada pod pritiskom okolnosti napuštali svoj rodni kraj i danas žive u raznim zemljama svijeta, tijesno vezani ljubavlju i za svoj stari zavičaj.

Visoki patriotizam i ljubav, koju naši iseljenici gaje prema svom starom zavičaju, najbolje su izražavani u obilatoj raznovrsnoj pomoći koju su pružili narodu od kojeg potječu, a naročito u onim teškim danima herojske borbe, koju su naši narodi vodili za slobodu i nezavisnost, isto tako kao

što i danas ulažu velike napore u izgradnji boljeg i ljepšeg života. Njihova ljubav manifestirala se u oduševljenju, koje je izazvala Tvoja prošlogodišnja poruka i pozdrav iseljenicima i našim maticama.

Tom prilikom mnoge iseljeničke organizacije izjavile su svoju spremnost da suraduju s našim maticama i ostalim kulturnim, prosvjetnim i sportskim društvima i ustanovama u zemlji na kulturno-prosvjetnoj osnovi.

Mi smatramo da takav patriotizam i ljubav tih ljudi našeg porijekla u inozemstvu, kao i simpatije njihovih mladih narastaja prema našoj zemlji ne umanjuje, već učvršćuje njihovu privrženost i ljubav prema narodima s kojima oni danas zajedno žive i rade, odnosno prema njihovim domovinama u čiju su privrednu i kulturnu izgradnju dali i daju svoj bogat prilog. Oni su to potvrdili svojim vlastitim djelima kako u miru, tako i u prošla dva svjetska rata u kojima su se herojski borili protiv istog neprijatelja protiv kojeg se borila i naša zemlja. I baš zbog toga što oni toliko vole i svoju novu i svoju staru domovinu, stavljaju ih u položaj najkorisnijih ljudi za produbljivanje i učvršćivanje prijateljskih odnosa i suradnje između naše zemlje i zemalja u kojima oni žive.

Zbog svega toga su naše maticne spremne da i dalje nastave čvrstom suradnjom na rodoljubivoj i kulturno-prosvjetnoj osnovi sa svim našim iseljenicima i njihovim organizacijama, koje pozitivno djeluju u tome pravcu.

Zivjela Federativna Narodna Republika Jugoslavija, na čelu s našim dragim i voljenim predsjednikom, drugom Titom!

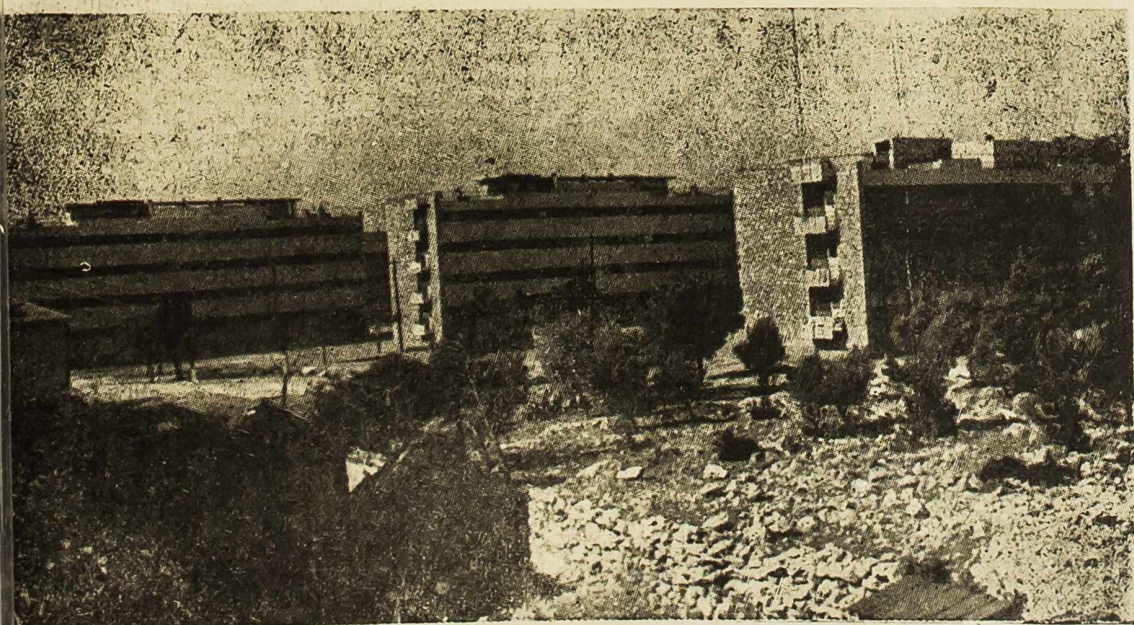
(Tamjug)

Izgradnjom nove tvornice u Crnici, osjetno će se povećati proizvodnja ferolegura

U novoizgrađenoj hali Tvornice elektroda i ferolegura vrši se montaža peći za proizvodnju ferolegura. Ta peć će, ukoliko ne iskrsnu neke nepredviđene teškoće, biti puštena u pogon krajem mjeseca veljače iduće godine, dok će nekoliko mjeseci kasnije proraditi i druga peć za proizvodnju silikokalcija. Ostale dvije peći ne će za izvjesno vrijeme biti puštene u pogon zbog pomanjkanja potrebnih uređaja.

U novoj tvornici postojat će četiri peći za proizvodnju ferolegura koje će godišnje davati daleko više tona proizvoda nego sa-

dašnja postrojenja s osam peći koja se nalaze u starom dijelu tvornice. Dok postojećih osam peći dnevno daju od 20—22 tona proizvoda, dotle će samo jedna peć u novoizgrađenoj tvornici proizvoditi dnevno 35 tona i na taj način zajednici pridonijeti milijunske uštede. U neposrednoj blizini nove tvornice podignuta je rasklopna stanica sa najmodernijim električnim uređajima. Međutim, i nakon što nove peći budu radile punim kapacitetom, proizvodnja će se u starom dijelu tvornice još za izvjesno vrijeme nastaviti.

Stambene zgrade u Šibeniku

Pripreme za jesenju sjetvu

Prema nekim podacima iz Saveza poljoprivredno-šumarskih komora Jugoslavije i Glavnog združnog saveza, pripreme za jesenju sjetvu već se nalaze u završnoj fazi. Međutim, to ne znači da su svi problemi riješeni i da jesenju sjetvu možemo očekivati manje više ravnodušno.

Obezbeđenje sjemena i nabavka mehanizacije i vještačkog đubriva su tri pitanja čije razmatranje nesumnjivo zaslužuje najveću pažnju. Zapravo, bez pravovremenog rješenja tih pitanja jesenja sjetva bi sigurno zakazala. Stoga je sasvim razumljivo što su poljoprivredne organizacije svoju djelatnost orijentirale baš u tom pravcu.

Za jesenju sjetvu je obezbjeđeno oko 47.000 tona sjemena. Međutim, u izvjesnim republikama postavlja se pitanje zašto nisu dodijeljene premije za sve proizvedeno sjeme. Naime, u Hrvatskoj su dobijana sredstva za premije samo za 600 vagona sjemena, umjesto za 1.200 vagona, koliko je proizvedeno. Da ne bi došlo do nesporazuma, zaključeno je da se od proizvođača sjemena okupee sve proizvedene količine s tim što će se razlika u cijeni podmiriti većom prodajnom cijenom. Inače, u Hrvatskoj za 100 kg sjemena dobija se 130 kg merkantilne robe, ukoliko seljak kontrahira proizvodnju, ili 150 kg merkantilne robe — u slobodnom prometu.

U pogledu premiranja proizvođača sjemena, slična je situacija i u Srbiji i još nekim republikama. Zbog toga su u Sekretarijatu za poljoprivredu Saveznog izvršnog vijeća i Savezu poljoprivredno-šumarskih komora u toku razgovori o tome kako riješiti ovo pitanje. Vjerojatno će se u tu svrhu dodijeliti naknadna sredstva.

Nešto je bolje stanje u vezi s obezbjeđenjem mehanizacije. Već je sigurno da će se do jesenje sjetve nabaviti 2.000 traktora »Ferguson« i preko 1.000 čehoslovačkih »Superzetora« (od čega oko 700 od 40 KS). Domaće tvornice će proizvesti 900 »Zadnuga« s motorom »Perkins«. Iako se sa oko 4.000 traktora ne može učiniti neki preokret u poljoprivrednim radovima, ove količine poljoprivrednih mašina, zajedno s postojećim mašinama, ipak će pretstavljati značajnu pomoć poljoprivrednicima i nesumnjivo ubrzati poljoprivredne radove.

Nabavka mehanizacije nameće poljoprivrednim organizacijama kao neophodan zadatak poduzimanje raznih mjera radi što efikasnijeg prihvatanja i plasiranja poljoprivrednih mašina. To će se postići u prvom redu obrazovanjem većeg broja stručnih kadrova i obomljenjem mreže servisnih radionica.

Stručnjaci ističu i potrebu istovremene nabavke rezervnih dijelova. Dešavalo se da domaće tvornice nemaju rezervnih dijelova za one traktore koje su nekad proizvodile nego samo za one koji su trenutno u toku proizvodnje. Ima mnogo slučajeva da traktori leže na poljima nedovoljno iskorisćeni, a to poglavito zbog nedostatka rezervnih dijelova. Isto važi za trgovce koji se bave uvozom poljoprivrednih mašina.

Plasiranje traktora ne predstavlja teškoće jer su poljoprivredne organizacije shvatile da bez mehanizacije nema savremene obrade zemljišta. Na primjer, oko 1.000 traktora »Ferguson« nabavljenih početkom ove godine, već se nalaze kod poljoprivrednih dobara i zadruga.

Najnovijom odlukom o jedinstvenim cijenama vještačkog đubriva bit će odstranjeni uzroci za ostanje prometa tih proizvoda. Naime, u Hrvatskoj je vještačko đubrivo bilo u posljednje vrijeme slabije prodavano baš zbog toga što se nije znala njegova cijena, odnosno da li će zadržavati dvojele cijene ili će se uvesti nove jedinstvene. Odsad će cijena vještačkog đubriva biti nešto niža od sadašnje, bez ugovaranja, odnosno dvostruko viša od one po kojima su vještačko đubrivo proizvođači dobivali ako su stupali u ugovorne odnose s ovlaštenim poduzećima. Znači, za vještačko đubrivo se ukida dvojna, a uvodi jedinstvene cijene.

Predviđeno je da će se u jesenjoj sjetvi utrošiti preko 300.000 tona vještačkog đubriva, što je već uglavnom obezbjeđeno. Prema tome, više se ne postavlja problem nabavke vještačkog đubriva nego samo njegovog pravovremenog plasiranja kako kod poljoprivrednih organizacija, tako i kod individualnih proizvođača. (Jugopres)

IN MEMORIAM

Milovan Milostić

U Zagrebu u noći između 2. i 3. o. m. j. ugasio se život druga Milovana Milostića, majora JNA koji je u predratnom deceniju učiteljevalao u okolica Knina: Polači, Kosovu i Siveriću. Pripadao je grupi naprednih prosvjetnih radnika. Nestao je iz naše sredine borbeni Milovan s kojim su nas vezivali mnogi događaji iz onog značajnog vremena. To je bio slavan period jedne generacije koja je revolucionarno djelovala u Kninskoj krajini, posebno u kosovskoj dolini, u to teško doba od šestojanuarske diktature do pada stare Jugoslavije.

Godine 1937. Milostić je postao član KPJ i otad kao i ranije sva njegova plodna i uporna aktivnost bila je usmjerena ciljevima borbe radničke klase i narodnim interesima. Kao član predratnog učiteljskog društva u Kninu bio je istaknut i vrlo aktivan u političkoj borbi za osvajanje rukovodnih pozicija u društvu, a na račun režimske grupe koja se sva više kompromitirala. Zajedno sa drugovima Marinom Frančevićem, Vinikom Lalićem, Petrom Đakovićem, Vjekom Širinićem, Ivanom Lekom i drugim, uspostavljajući kontakt s progresivnim prosvjetnim radnicima diljem čitave Jugoslavije. I kao što Marin Frančević kaže: »Spomenuta grupa naprednih učitelja ozbiljno se

bavila izučavanjem marksističke literature, u korak pratila stručnu štampu, čitala napredne pisce. Spontano su nicali radni diskusiojni kružoci i debatan grupe. Održavana su predavanja. Radilo se na okupljanju i zbližavanju seoske i radničke omladine. Održavane su priredbe, razne sportske igre i natjecanja. Učili smo esperanto i izdavali književni list »Naši dani«. U svim tim akcijama i društvenim manifestacijama učestvovali je drug Milovan Milostić, unoseći u razne forme našeg rada nevjerovatnu upornost i temperamentnost.

Po dolasku okupatora Milovan je radio za Narodnoslobodilački pokret, a u NOB-i djelovao je na različitim vojno-političkim dužnostima. Bio je ratni dopisnik a potkraj rata član političkog odjeljenja Glavnog štaba Hrvatske. Po oslobođenju Zagreba radio je u političkom odjeljenju II. armije. Kasnije je postao glavni urednik lista Zastebačke oblasti »Za domovinu«. Pisao je reportaže sa temom iz NOR-a. Zajedno sa prof. Čubelićem napisao je knjigu »Pregled historije Narodnoslobodilačke borbe Jugoslavije«. Teška bolest, koja je podmuklo nagrizala njegov organizam, omela ga je da nastavi rad od kojeg se još mnogo očekivalo. (a)

Zabilježeno

Stari sajam u novim okvirima

Početak ovog mjeseca na kninskoj čaršiji odvijao se je uobičajeni posljednji letnji sajam. Pojavilo se mnogo raznovrsne robe i pridošlo svijeta iz okoline, sa Tromede i Primorja. Masa se sajamski vukla ulicama.

Osim udvostručenoj poslovanja u svim trgovačkim radnjama, duž čitave ulice, u starom dijelu grada, bila je izložena i zastupljena roba svih mogućih branša i namjene. Dugi nizovi gumanaša i sandala mokropoljske proizvodnje, metalnih predmeta koje su izradili seoski kovači, među kojima brave, sjekire, gake i spilovi. Zastupljena je i različita drvenarija od praklića do dipala i svirala. Na zidovima su bili izloženi bosanski čilimi i domaći biljci. U blizini brdo lubenica iz Ravskih Kotara, preko puta stari namještaj, gvozdarija, nakiti i ukrasni, a na koncu pijavice u teglama i još stotine ostalih drangulija koje prate sve sajmove.

Gore na raskršću kod Dečića parkirana su brojna kola sajmara iz sjevernog dijela općine, Bukovice i Lika, a ima i bosanskih konja i zaprega. Tu je veoma živo. Vode se poslovni razgovori i prijateljska propitkivanja za ljetinu i familiju.

Dolje kraj Krke u sjeni starih platana privezani su ugojeni volovi iz kosovske doline. Kupci ih mjerkaju i opipavaju, vrše se pogodbe i daju kapare. Volovi muču, rijekom plove sandoline, a patke se u vrbicama praćakaju. Nakon obavljenog posla svijet se primiče gostionicama u kojima osoblje ima pune ruke posla.

Pred vratima su prislonjeni raznjevi, a unutra se siječe pečeno meso i toči prirodno ili pravljeno vino, liko gdje. I hladno pivo je tu.

Garaju se sajmarci oko stolova koji su od reda zauzeti. Jedni se dižu, a drugi odmah na njihova mjesta. Ulicom prolazi svijet, žagori i bruji.

One koji su još na tržnici mori silna žed. Prilaze staroj fontani iz koje u mlazu šiklja hladna voda. Kupe se i na desetke njih piju iz iste čaše. Tu higijenski propisi ne važe.

Na nekoliko mjesta održavale su se različite igre i priredbe sajamskog stila. Pojavili su se artisti koji su pod šatrom izvodili cirkaške i varijetelske programe. I to se moderniziralo. Zvučnici gromozlasno emitiraju muziku i stare slagere. Svijet ulazi i izlazi.

I ovaj sajam je pokazao, kao i obični subotnji pazarni dani, kako je narodna nošnja gotovo potpuno izašla iz »mođe«. Ostalo je samo sjećanje na folklor, na haljine, koporane, pregače, pašnjače i gunjce. Svijet sa sela oblači se sada modernije. Nosi odjevne predmete koje je proizvela tekstilna industrija ili koji su šivani kod krojača.

Kolo na sajmu nije više starijsko kninsko ili vrličko, kojim nas danas oduševljava »Lado« ili neki drugi ansambl plesova i igara. Momci i djevojke igraju nova kola, a umiju plesati i moderne igre. Dakle, stari sajam u novim modernim okvirima. — a —

PRVA POBJEDA NAŠE OMLADINE NA PERUČI

Šibenska omladinska radna brigada »Jedinstvo«, koja se nalazi na izgradnji HE Peruča, za prvih deset radnih dana postigla je izvremene rezultate. Omladina je radila na čišćenju korita Cetine, mjestu gdje će se ugraditi temeljni grandiozne brane — i ona je tu, neravnilica i neiskusna, s uspjehom položila svoj prvi ispit: norma je izvršena sa preko 200%. Prema ocjeni stručnjaka ovaj dio posla je najteži i on predstavlja pravo iskušenje i za starije i iskustvene radnike. U prvom časovniku rada gotovo je svatko sumirao u bilo kakav uspjeh. I zaista bilo je mjesta nepovjerenju, kad se uzme u obzir namije stanje. Jer, norma se nije redovno ispunjavala. Poduzeće »Konstruktor«, u čijem sastavu radi i naša brigada, formiralo je od svojih najboljih radnika brigadu, ali ni ona nije uspijevala izvršiti predviđenu normu. Za sve postignute uspiehe odano je priznanje našoj brigadi na taj način što ju je Kotarski štab za radne akcije kotara Split proglašao prvi put udarnom. Osim toga, brigadi je dodijeljena desetodnevna prelazna zastavica od strane Kotarskog štaba.

V. Gladović
I. Zorica

POLITIČKA AKTIVNOST NA OPĆINI KISTANJE

Ovih dana održani su sastanci SSRN po svim selima Kistanjske općine, na kojima su se, pored političke situacije, pretresala i neka lokalna privredna pitanja. Tako su organizacije SSRN u Macurama i Čučevu održale masovni sastanak na kojima se naspravljalo o pitanjima popravka seoskih puteva, pa je u tom prilikom izabran poseban odbor sa zadatkom da vodi nadzor oko izvršenja svih obaveza. Razmatrano je i pitanje političkih šteta kao i krađa stoke koje su učestale u posljednje vrijeme. Poduzete su mjere da se takve pojave ubuduće spriječe. (B. P.)

Slaba naplata poreza

(Nastavak sa 1. strane)

od njihovog političkog djelovanja u narodu.

Financijski kadrovi predstavljaju poseban problem. Budući da u većini općina taj kadar ne zadovoljava, bit će neophodno da se odgovorni faktori ozbiljno pozabave naobrazbom tih financijskih službenika koji će sa mnogo više uspjeha rješavati postavljene zadatke koji nisu ni jednostavni ni laki.

Kod naplate poreza i ostalih obaveza prema društvenoj zajednici gotovo presudnu ulogu igra shvaćanje i odnos odgovornih rukovodilaca u općini. Naime, ukoliko predsjednik općine i rukovodioci političkih organizacija i

maju, što se kaže, u rukama financijsku problematiku svog područja, onda će se u ovom slučaju i naplata poreza odvijati mnogo bolje.

Uzroci lošeg stanja naplate poreza na području našeg kotara su uglavnom poznati i sad će biti potrebno da se organizirano i energično poradi na tome, da se odstrani sve ono što u stvari ometa normalno i uspješno izvršavanje naplate poreza. Naravno, da organizacija Socijalističkog saveza i Saveza komunista svojim političkim djelovanjem u narodu mogu da dosta učine na razvijanju svijesti o potrebi izvršavanja svih pa i poreskih obaveza prema društvenoj zajednici.

Vodovod u Vrpolju

(Nastavak sa 1. strane)

stavljaju. Još i danas piju u Vrpolju vodu iz otvorenih bara ili močvara iz kojih se napaja i stoka. Dok odrasli, koji rade u poduzećima u Šibeniku piju barmam za radno vrijeme dobru vodu, dotle su djeca i stariji, te žene upućeni samo na vodu iz kraljuža.

Na prošlog siječnici Narodnog odbora kotara Šibenik, održanoj 25. srpnja bio je na dnevnim redu i izvještaj Savjeta za narodno zdravlje o problemima zdravstvene službe. U tom je izvještaju, gdje se govori o značaju zdravstvene službe naročito podvučeno, da preventivna zdravstvena služba ima ogromnu plemenitu i perspektivnu ulogu u životu — jedne društvene zajednice. Većim ulaganjem sredstava u ovu službu, imali bi manje oboljenja, dobivali bi zdravije ljude,

ZAVRŠENA JE AKCIJA BESEŽIRANJA

Prošlih dana završeno je bešežiranje na području općine Kistanje. Bešežiranje je s uspjehom izvodila ekipa Higijenskog zavoda iz Splitske. (B. P.)

Nezdrav odnos nekih poduzeća prema uplati doprinosa za socijalno osiguranje

Služba socijalnog osiguranja vrši svoju društvenu funkciju prema osigurancima sa svojim fondovima koji se formiraju uplatom određenog doprinosa od strane svih privrednih organizacija, ustanova i privrednih poslodavaca (ili kako se to kaže od obveznika doprinosa). Prava osiguranička se trebaju ostvarivati bez obzira na stanje tih fondova. No uza sve to od pravovremene i potpunije uplate doprinosa za socijalno osiguranje ovisi materijalna osnova poslovanja zavoda za soc. osig. i vođanje jedne određene politike u datom vremenu od strane samoupravnih organa nekog zavoda.

Međutim, ima dosta obveznika doprinosa koji prilično nemarno i neodgovorno vrše svoje obaveze prema socijalnom osiguranju i na području našeg kotara. Ima odgovornih osoba nekih naših poduzeća koji namjerno žele zadržati na uplati doprinosa za soc. osig. Oni promalaze razne načine i »smicalice« da bi uplatili što manje doprinosa. Takve slučajeve osobito susrećemo kod zadrugnih organizacija. Ima slučajeva kod zadruga da se izvedeni radovi prikazuju da su obavljena na način nesvojstven socijalističkom obliku rada, a u namjeri da bi se izbjeglo plaćanje doprinosa za soc. osig. S druge strane ima takvih obveznika koji u dvojbena slučajeve ne će tražiti objašnjenje merodavnih faktora o pravilnosti obrachuna doprinosa, tj. da li neke isplate ulaze ili ne u temelj za obračun doprinosa, nego se »sporne« isplate radije ne uzimaju u obzir. Kada čovjek pregledava revizione nalaze revizora zavoda za soc. osiguranje u mnogim slučajevima se mora čuditi odnosu nekih poduzeća prema službi socijalnog osiguranja. Naime, izgleda da neki uprikljuju svoj odnos o tom pitanju kao što je to nekad bilo za stare Jugoslavije u uslovima suprotnosti između privrede i službe socijalnog osiguranja.

Od početka ove godine reviziji se našlo na našem kotaru blizu 16.000.000 Din manje uplaćenog doprinosa, a od toga polovicu kod zadruga. Na području Drišća i Knina se dosad nije vršila nikakva revizija, pa se tako nalaze veće neplaćene obaveze prema socijalnom osiguranju. Tako na području Drišća je pregledano 5 poduzeća i nađeno je oko 4.000.000 Din neplaćenog doprinosa, a kod Knina u 35 pregleda-

nih poduzeća blizu 7.000.000 dinara. Navest ćemo nekoliko primjera isplata na koje nije plaćen doprinos za soc. osig., što je utvrđeno u reviziji kod tih poduzeća. Na području Knina: poduzeće »Dinara« Din 3.675.955, poduzeće »Olpad« 439.695, »Mesopromet« 507.774, zadruga Strmica 472.021, zadruga Knin, Jagrović, Polača i Vrbnik Din 1.164.213, poduzeće »Sadra« Krcovo Din 933.652 i drugi. Na području Drišća: Boksični rudnici Din 2.025.884, Ugljenokop Siverić 1.136.178, »Gradina« 1.276.303, građevno »Udarnik« blizu 3.000.000 dinara.

Istina ima slučajeva kad nije lako znati, da li se izvršena isplata ima uzeti kao temelj za obračun doprinosa, ali se onda jednostavno ne obračunava doprinos ne obračunuje se da li je to ispravno i što će se tim ošteti fondovi socijalnog osiguranja. Neka poduzeća u primjeni propisa o obračunu doprinosa se obično pozivlju na raniju Uredbu o raspodjeli ukupnog prihoda privrednih organizacija (Sl. list FNRJ 54/54), iako u takvim dvojbena slučajeve vrijedi čl. 44. Uredbe o financiranju socijalnog osiguranja, koja je izišla poslije naprijed spomenute uredba (tumačenje Sekretarijata za narodnu privredu XIV.) Mnoge privredne organizacije se protivite što revizija soc. osiguranja revizijom zahvaća i vrijeme za koje je dana suglasnost po komisiji za odobravanje završnih računa što je također nepravilno. Naime, čl. 65 Uredbe o financiranju soc. osiguranja je u primjeni i po njemu se mogu utvrđivati obaveze prema soc. osiguranju bez obzira na danu suglasnost završnih računa (tumačenje Saveznog sekretarijata za poslove narodne privrede br. 1308 od 3. III. 56. g.).

Osim prednjeg, potrebno je podvući da zbog nepoznavanja propisa ili zbog pogrešnog njihovog tumačenja privredne organizacije sa području Drišća i Knina masovno ulazu prigovore i a platne naloge revizora soc. osig. I ne samo to, nego se na tim područjima stvara čudna atmosfera i to baš zahvaljujući nekim odgovornim licima tih poduzeća. Pokušava se imputirati toj revizijskoj službi nestručnost, neobrazovanost prema poduzeću, traženju milosti u poduzeću i slične stvari koje su neodržive i nepojive sa našim društvenim odnosima. Gotovo svi prigovori su potpuno neosnovani, a zadajući administrativni posao NO kotara i soc. osiguranju. Takav odnos i takvi prigovori bacaju na naša poduzeća ružnu sliku nedovoljno poznavanja propisa iz ove oblasti i time učestvuju u stvaranju nepovjerenja prema službi socijalnog osiguranja.

Ovim smo željeli ukazati na neke specifične momente u obavezni plaćanja doprinosa za soc. osig. između revizije službe soc. osig. i poduzeća, pa da se takve pojave i odnosi ne bi ubuduće stvarali i pothranjivali, nego da se orijentiraju na usku međusobnu saradnju. I. R.

Uz »Iseljenički tjedan«

Naši iseljenici u stranim zemljama

Jugoslavenski iseljenici žive danas na čitavom američkom kontinentu od sjeverne Aljaskae do Ognjene zemlje. Njih se jednako može sresti u zlatnim rudnicama Clonyka, u prašumama Britanske Columbie, na žitnim poljima Manitobe i prostornim pampasi Argentine. Mnogo ih ima na Pacifiku, u unutrašnjosti Brazila, Chilea, Bolivije i ostalih američkih država. Znatan broj naših iseljenika živi i u Australiji, New Zealandu, Egiptu, Južnoj Africi, Francuskoj, Belgiji i drugim predjelima i državama svijeta. Ipak najveći broj živi u USA preko 800.000, od toga u samom Pittsburgu 120.000, zatim u Clevelandu 60.000 i t. d. U Canadi živi oko 20.000 iseljenika, dok ih je u Centralnoj Americi, t. j. u Meksiku i Panami i t. d., nešto manje.

U Južnoj Americi živi preko 250.000 naših iseljenika, od toga broja više od polovice u Argentini. U Chileu ih ima oko 20.000, otprilike toliko i u Braziliji. Još znatan broj iseljenika živi u ostalim zemljama Latinske Amerike, Urugvaju, Boliviji, Peru t. d. U Australiji broj naših iseljenika penje se preko 10.000 a New Zealandu oko 7.000. Prem nepotpunim podacima, sveukupni broj naših iseljenika u stranim zemljama iznosi preko milijun i po. Najveći broj 50.331 iselio je 1903. godine. Od 1900. do 1910. Dalmacije je iselilo 5,4 posto po članstva, a iz Crne Gore prekl 10 posto, i t. d.

Šibenik kroz tjedan

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera američkog filma u bojama — DALJE OD DUBLA — Dodatak: Filmske novosti br. 30. (do 12. VIII.) Talijanski film — TRI TIMNE PRICE — Dodatak: Filmske novosti br. 31. (13. do 16. VIII.) SLOBODA: engleski film — KRUVO OPTUZEN — (do 9. VIII.) Premijera domaće filma — MILLJUNI NA OTOKU (10. do 13. VIII.) Premijera talijanskog filma — BURA — (14. do 19. VIII.)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 11. VIII. — II. narodna ljekarna — Ulica bratstva i jedinstva. Od 11.—15. VIII. — I. narodna ljekarna — Ulica Božidara Petranovića.

IZ MATIČNOG UREDA

ROĐENI Živana, kći Marika i Stane Ovrčak; Marija, kći Jure i Senke Grubišić; Davorka, kći Stanislava i Ane Baus; Dragoslav, sin Ivana i Marije Čvrljak; Alenka, kći Ivana i Bore Laborn; Silva, kći Silvestra i Simice Antić; Radovan, sin Draginije Kalanj; Davor, sin Stipe i Zorke Čaleta-Car; Srećko, sin Petra i Anice Ladić; Lina, kći Jakšić Aleksandra i Janković Ivanke; Goran, sin Dane i Vinke Vrdić; Zvonko, sin Jose i Franje Morović; Zvezdana, kći Jove i Mare Medić; Zoran, sin Radomira i Marije Nedić; Ada, kći Pravdoja i Marije Lovrić; Siniša, sin Obrada i Ružice Vukotić; Mirjana, kći Ivana i Antice Božić; Jalkov, sin Jenka i Anđe Matošić; Mladen, sin Ivana i Antice Knežević i Heljana, kći Zdravka i Dinke Aras.

VJENČANI

Zorić Velimir, grad. teh. — Rakić Nevenka, službenik; Pavlov Ivan, motorist — Bogdanović Marija, domaćica i Jelovčić Ante, pomorac — Radović Radolka, domaćica.

UMRLI

Stipandžić Milka rođ. Junaković, stara 56 god.; Crnica Vinko pok. Niko, star 69 god.; Petković Ana rođ. Pučo, stara 66 god.; Ban Šime pok. Ante, star 77 god.; Turković Petar pok. Jurke, star 66 god. i Soldo Rudolf pok. Josina, star 68 god.

ZAHVALA

Prigodom smrti našeg supruga i brata

BRATIĆ JOSIPA

izražavamo zahvalnost dru. Mirku Zaninoviću i Stipi Ercegoviću koji su naročito ljubavi i požrtvovanjem nastojali ublažiti pokojnikovu bol. Također zahvaljujemo obiteljima Žigon i Jelke Bartulović, koji su nam bili u svemu pri ruci. Posebno izražavamo zahvalnost stolarskim radnicima, Drvođielskoj zadrugi i poduzeću »Stolar« na iskrenom drugarstvom ispraćaju i vijencima. Hvala i svima onima koji su milog pokojnika ispratili na vječni počinak.

Ožalošćena obitelj Bratić

MALI OGLASNIK

LIJEP KOMFORNI STAN u Zagrebu mijenjam za odgovarajući u Šibeniku. Upitati na adresu: Paška Trlaja 2 — Crnica — (kuća Goreta) svakog dana od 14—19 sati.

PRODAJE SE VANBRODSKI MOTOR marke Archimedes od 4—5 ks. Upitati na adresu: Nikola Stupin, Šibenik, Obala palih omladinaca 3.

gradska kronika zanimljivosti

Na tržnici

Velike količine poljoprivrednih proizvoda

Na šibenskoj tržnici dovezene su posljednjih dana ogromne količine raznih poljoprivrednih proizvoda. Velika ponuda uvjetovala je daljnje sniženje cijena. Kupus je prodavan po 24 dinara kilogram krumpir 18-20, paprika 44, krastavci 20—25, salata 35, blitva 20—25, grah 42, zeleni pasulj 40 do 45, rajčice 20—30, mrkva 60, kapula 38, bijeli luk 60, jabuka 50 kruške 56, limuni 300, breskve 140, šljive 60, grožđe 80—100, lubenice 16 dinara i jaja 15 dinara komad.

Na ribarnicu su dopremljene male količine riba.

LAKŠA NEZGODA TURSKOG BRODA

Prigodom izlaska iz šibenske luke, 1. o. mj. je turski brod »Umrar« pripadnosti luke Istanbul udario u predjelu Paklina o podmorski greben, pretrpjevši tom prilikom lakše oštećenje. Odmah poslije nezgode brod se ponovo vratio uz gat »3. novembra«, gdje je izvršen potrebni popravak. Brod je nekoliko dana ranije uplovio u luku, gdje je iskrcao izvjesnu količinu ugljena. O ovoj nezgodi lučke vlasti povele su izvode da bi ustanovili uzroke. Godinu na istom mjestu je 1939. godine udario o greben, a zatim potonuo ratni brod »Ljubljana«.

Novi kontigent pšenice

Jučer je uplovio u šibensku luku turski brod »Aban« sa teretom od 4100 tona pšenice iz SSSR-a. Iz luke su isplovili domaći brodovi »Zagreb« sa teretom drvene građe za Egipat i »Makedonija« s izvjesnom količinom antimona i silikomangana za SAD. Svakog časa očekuju se odlazak brodova »Zadar«, »Dubrovnik« i »Vis« koji su u luci krcali rudaču, betonsko željezo i drvo. Iz luke je također isplovio talijanski brod »Fidello«, koji je prethodno doveo iz SSSR-a 3300 tona ugljena za potrebe domaćih koksara.

GRUPA ČEŠKIH TURISTA NA PROPUTOVANJU KROZ ŠIBENIK

Prošlog tjedna proputovala je kroz naš grad grupa od oko 100 turista iz Čehoslovačke. Oni su preko Martinske proslijedili za Biograd n/m. U toku ovog mjeseca očekuju se još nekoliko grupa čeških turista koji će posjetiti neka primorska mjesta. Putovanje organizira čehoslovačka turistička agencija »Cedok«.

PROMET TURISTA U SRPNJU

U mjesecu srpnju boravilo je u Šibeniku 990 turista. Domaćih je bilo 607 sa 1230 noćenja, dok je stranih gostiju bilo 383 sa 552 noćenja. Od stranih turista najveći broj je bio zasupljen iz Holandije (101), Belgije (52), Francuske (91), zatim Njemačke (46), Švicarske (25) i t. d. U istom mjesecu lanjske godine boravilo je u gradu 667 domaćih i 655 stranih turista.

Gradani pišu

Zašto se radi tako?

Pred izvjesne vrijeme »Put« uprava za puteve, javnu čistoću i kanalizaciju u Šibeniku prišla je radovima oko čišćenja i popravljivanja kanala koji se nalaze na Pazaru.

Tako je i kanal koji se nalazi nasred Pazara od pomenute uprave otvoren, skinute su željezne rešetke sa kojima je on bio pokriven i tako ostavljen potpuno otvoren i nezaštićen. Naime, ukoliko su tu i bile postavljene neke stare daske, pomenuta uprava se nije pobrinula da osigura da te daske na njemu i ostanu, pa je kanal nekoliko dana stajao potpuno otvoren.

Moj sin Vlado, dječak od 7 i pol godina, upisan u školu, potpuno sposoban fizički i psihički da se bez pratnje po danu kreće po gradu, išao je dana 3. VIII. 1956. niz Pazar i kada je htio da sijeđe na srednje terase na donju, upao je nogom u otvoren kanal koji se tu nalazio vješto skriven iza samu stepenicu, jer je išao niz Pazar zbog te stepenice sasvim nemoguće primijetiti, iako je on dug nekoliko metara, širok oko 30 cm i isto toliko dubok.

Dijete je tom prilikom zadobilo povredu na desnoj potkoljenici sa dosta dubokom ranom, tako da je bilo odmah prenešeno u kiruršku ambulantu Doma NZ-a, gdje mu je ukazana hitna kirurška pomoć. Ne znam koliko vremena će dijete trebati da leži, sve kada i ne bi nastupile kasne posljedice.

I mnogi građani, čuvši za slučaj mog djeteta kazali su mi, da su i oni u taj kanal posrcali.

Smatram, da je ovaj postupak navedene uprave koja posred Pazara na skrivenom mjestu ostavlja otvorene i nezaštićene kanale više nego za osudu.

Siniša Dragišić

NARODNI ODBOR OPĆINE ŠIBENIK raspisuje natječaj za stipendiranje studenata i srednjoškolaca. ZA FAKULTETE: — tehnološki smjer — 1 student Tehnički fakultet — metalurški smjer — 3 studenta — kemijski smjer — 2 studenta (jedan za sanitarnu, a jedan za prehrambenu struku) — strojarški smjer — 1 student — elektrostrojarski smjer — 1 student Poljoprivredno-šumarski fakultet — 1 student Medicinski fakultet — 3 studenta (1 za zubarstvo) Farmaceutski fakultet — 1 student Ekonomski fakultet — 12 studenata Muzička akademija — 1 student ZA SREDNJE ŠKOLE: Učiteljska škola — 1 učenik Srednja pomorska — 1 učenik (nautički smjer) Srednja tehnička — 1 učenik (rentgenski tehničar) Srednja tehnička — 1 učenik (drvena struka) Srednja tehnička — 2 učenika (1 elektrostrojarski, a 1 strojarški smjer) Molbe uputiti komisiji za stipendije NO-a općine Šibenik. Raniji molbici mogu povući molbe i ponovo podnijeti nove molbe. Rok natječaja je do 7. IX. 1956. godine.

Gojko Jakovčev S A M On i Ante jedva su se dovukli do Soplja, a kad je Ante produžio u Soplje da vidi što je s občanima im čamcem, kojim su trebali biti prebačeni na Kornate, ranjeni komesar ostao je sam. Sunce je polako nestajalo na horizontu. On leži na još toplom kamenu oslabljen, meispavan, bolestan, a i glad ga muči. Pred njim leži lijepo, mirno more, nebo se pomalo kruni zvijezdama, a oko njega muzika objasnih zrikavaca. Komesar je pred dilemom: — Kuda? Da li dolje u selo? Ali pred noć su duge kočione Talijana odlazile baš tamo. Da li prema Soplju, u četu? No tamo su do malo prije gorjela logorske vojničke vatre. To su neki dijelovi neprijateljske vojske tu zanočili. Vatra se vidjela čak i sa brda na koje se tokom dana izvukla njegova četa. Da li da ostane tu gdje je sad, na nepoznatom i nesigurnom terenu? I ne će li sutra Talijani pretresti baš taj teren? I da im padne u šake. Ne, to nikada. A da krene preko Makirine iznad Pirovca za Modrave? To je za nj dug, težak i rizičan put. Ali tamo mu je sve poznato, a možda

tijelu. Žed je već nepodnosiva i on žuri k vodi. Voda. Pomisao na vodu još više je pojačala žed i on gotovo potuči ka bunaru. Ali najednom zastane. — A što, ako su i oni tamo u zasjedi radi hvatanja odvojenih ili razbijenih ostataka maše čete? Zelja da ugasi žed nije mu dovolila da duže razmišlja. Ponovo se počeo da prikrada bunaru. Zaklanja se u sjenci grmlja vinove loze, smokve i masline i kad, pri svijetlo mjesecine, izvidi teren i dobro provjeren da li ima nekih sumnjivih znakova, onda se telet prebacuje dalje. I tako sve bliže bunaru, vodi — da mi je čim prije i što više vode, prošapće on. I evo ga, već je tu na bunaru. vodu rukom nije mogao dohvatiti, a nije se mogao ni spustiti, jer je bunar bio preširok. Skinuo je zato opasač, privezao za nj čuturicu, ali ni to nije pomoglo. Aluminijska čuturica kao perca pivala je na površini. Nakon uzaludnog pokušaja izvuču čuturicu i hlapijavo poliza ono nekoliko kapljica što se je nahvatalo na nju. Zatim je privezao kamen za čuturicu i spustio je u bunar. I nakon nekoliko sekundi izvukao je dragocvenu tekućinu. Još kao djetetu govorili su mu kako ugrijeti hladnu vodu ili ako se to već mora, onda vrlo malo. — Dobit ćeš upalu pluća — go-

vorili su mu. A sad nema nikoga da ga savjetuje. Njegovoj volji prepušteno je da uzme vode koliko hoće. Sjeo je pored bunara u sjeni visokog jablana. — Hoću malo da se napijem, tek toliko da otopim usta, suha i slana — pomislio je u sebi i počeo da pije. Dva — tri puta nagurno je čuturu... A kad ju je skinuo, bila je prazna. Popio je litru vode kao od šale, čuturu ponovo napunio, privezao za opasač, uputio se naprijed, pored obale u pravcu Pirovca. Prolazji pokraj neke napuštene crkvice. Oko nje je staro — vele — tursko groblje. Još kao djetetu znali su mu pričati kako su se baš kod te crkvice u taminim, hladnim noćima prikazivale neke utvare. Gledajući kako nepomično stoji mladi čempres, jablani, smokve i veliki grmovi kupine, on je iz njihove debele sjene očekivao da će mu ususret prići utvare, ali ne one prekobrobne, koje su rezultat neznanja i suvjeranja, već one druge, suvremene: fašisti. Polako je krenuo putem koji malo podalje od mora vodi ka Vrhu. Sjeo je na jedan zid da predahne. Pred oči mu izbijaju sjećanja na život i one dane koji ga usko vuče, eto, baš za Matinu kuću. Godinama se u njoj izmjenjivao sa braćom u čuvanju vinograda. Na takva večernja sjela došao bi i stari Begedelo, i

Mogućnost sudara s umjetnim satelitom

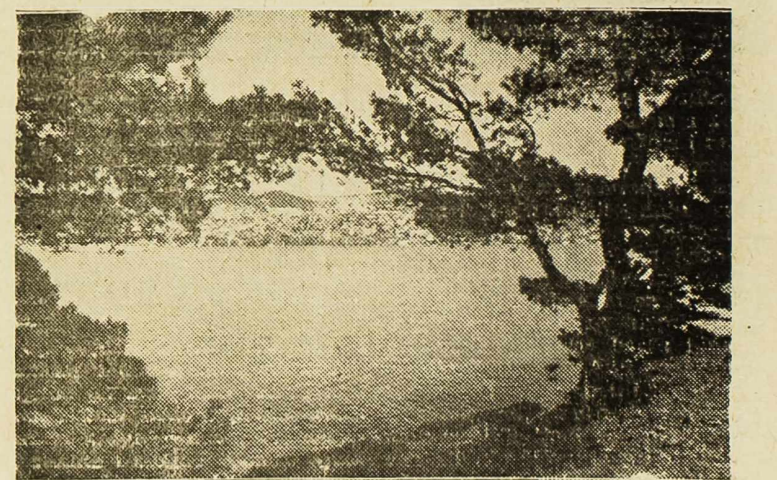
Mnogo se govori i piše o umjetnim satelitima, koji će kružiti oko zemlje. Pored tehničkih problema iskrslo je još i pitanje, ne će li možda brojni meteori omesti pravilno kruženje, pa čak i sudarati se s njima. Također postoji uvjerenje izvjesnih učenjaka, da postoje i prirodni sateliti zemlje. Tako se, pojavio jedan novi problem, problem sudara meteora i eventualno prirodnih zemljinih satelita s umjetnim tvorevinama takve vrste.

Stoljećima općenito uvriježano mišljenje, da zemlja posjeduje samo jednog pratioca — postepeno nestaje i sve je više onih astronoma, koji svojim teleskopima pretražuju i budno motre nebeska prostranstva u nadi da će otkriti novi, vjerovatno posve mali satelit. Neki smatraju, pogotovo u najnovije vrijeme, da bi mogao biti porijeklom od meteora, kojih, kako znamo, ima veoma velik broj u sunčevu sastavu.

Veličine pojedinih meteora, lutalica među velikim planetama, znatno se razlikuju: ima ih posve situšnih promjera svega nekoliko milimetara, pa do ogromog »nebeskog kamenja« tonske težine. Prilikom ulazanja u zemljin atmosferski omotač svi ti veliki i mali komadi, uslijed munjevite brzine i trenja o molekule njegovih plinova, naglo budu ugrižani uz pojavu svjetlosti, ostavljajući plinoviti, kratkotrajno obasjan trag. Svake se vedre noći opazi po koji od njih, kako trenutno projuriti nebeskim svodom i ubrzo se izgubi negdje u interplanetarnom prostoru, postavši opet hladan i taman djelić mrtve materije.

Jedan od najčudesnijih meteoroloških fenomena zbio se u veljači 1913. godine viđen u Zapadnoj Kanadi, Minesoti, Ohiu i otocima Bermudima, te je svojim veličanstvenim prizorom oduševio mnoge gledaoce. Tada se pojavilo pedesetak vatrenih kuglica, koje su se brzo gibale od horizonta k horizontu na približno istoj putanji u smjeru ekvatora. Bio je to događaj od osobita značenja za razvitate interesantnih, na naučnim principima baziranih ideja o egzistenciji zemljinih satelita meteorskog porijekla.

Britanski učenjak J. Fary, sma-

gano i tiho, što tiše. Evo, put se opet spustio do samog mora i sada mu je s desne strane stina, krševita padina brda, a s lijeve tiha, mirna morskā uvala: Vrilo. Ono duboko zadire u kopno i proteže se paralelno sa turističkom cestom, koja je na tom mjestu usječena u brijeg s jedne i druge strane. Položaj za zasjedu da se samo poželjati može. Komesar je svjestan svega toga i zato se tako oprezno, oprezno kao hijena, vuče od jedne male do druge sjene, koju pravi pojedina kamena litica. Malo zastane, posmatrajući naokolo, a onda opet lagano naprijed. Od zida posljednje kamene ograde nije odmakao ni dvadeset metara, kad na jednom... zastane iznenađen u stavu iščekivanja slušajući brzo udaranje vlastitog srca. Oslonjen na hridinu, on je napregnuto slušao, slušao... Slikovnu najednom tako jasno da nije više bilo nikakve sumnje u to da se radi o zatvaraču puške. Bio je uvjerenja da mu je netiko presjekao put. Krenuo je natrag. Dobroćao je do zida, zastao, a onda ponovo počne da osluškuje. Tišina, prokleta tišina, koliko se samo urotila protiv njegova. Proklinjao je priželjkujući od sveg srca kakvu oluju, nepogodu, orkan... (Nastaviti će se)

MEĐULUČKE
SPORTSKE IGRE

U Splitu su održane II. međulučke sportske igre na kojima je sudjelovalo preko 150 lučkih radnika iz Splita, Dubrovnika, Rijeke i Šibenika. Natjecanja su održana u sedam disciplina i to u stolnom tenisu, odbojci, nogometu, kuglanju, streljaštvu, natezanju konopa i šahu. Susreti su bili inače veoma interesantni. Postignuti rezultati pokazali su uspješan rad lučkih radnika na sportskom polju.

Naslov prvaka ponovo su osvojili lučki radnici Rijeke. Oni su bili najbolji u streljaštvu, nogometu, kuglanju i šahu. Splićani su pobijedili u natezanju konopa, dok su lučki radnici Šibenika premoćno osvojili prva mjesta u stolnom tenisu i odbojci.

Lučki radnici Šibenika pokazali su na ovom natjecanju vidan uspjeh, tim više što nisu nastupili u svim disciplinama. U protivnom slučaju sigurno je da bi postigli veći uspjeh u konačnom plasmanu. Konačni redoslijed ekipa je ovakav: Rijeka 125, Split 101, Šibenik 91 i Dubrovnik 75 osvojenih bodova. Riječani su za osvajanje prvog mjesta dobili prelazni pšhar Centralnog odbora Sindikata pomorske privrede Jugoslavije. Ostali učesnici primili su pokale za osvojenja prva mjesta u pojedinim disciplinama.

Iz sportskog života

IZA «MORNARA»: osmerac u sastavu: Bukić, Milaković, Erak, Supe, Kukolj, Lambaša, Škarica, Krmčević i korm. Bujas

Utakmica za Jugoslavenski cup

Zasluzena pobjeda u odličnoj igri „Šibenik“ - „Hajduk“ 2:0

Utakmica završnog dijela Jugocupa na području NR Hrvatske. Stadion «Rade Končar». Gledalaca preko 2.000. Strijelci: Skugor u 36. i 72. minuti. Sudac Kranjc iz Zagreba.

«Hajduk»: Vulić, Kokeza, Brk. ljača, Zanečić, Grčić II., Jukić, Pleško, Krstulović, Rebac, Vičević, Radović.

«Šibenik»: Bašić, Šupe, Erak, Rak, Jelenković, Živković, Zorić, Bego, Skugor, Tedling, Stošić.

Za utakmicu protiv splitskog «Hajduka» vladao je u Šibeniku i okolnim mjestima velik interes. Poslije duže pauze to je bio prvi susret dviju momčadi koje su između sebe imale riješiti pitanje, koja će ekipa pored «Dinamara», «Lokomotiva», «Proleterica» i «Nafta» iz Bosanskog Broda sudjelovati u finalnim borbama za Jugocup. Od velikog broja ljudi koji su prošle srijede kretali u pravcu stadiona veoma malo je bilo onih koji su vjerovali u uspjeh domaćih. To je sasvim razumljivo, kad se uzme u obzir da «Šibenik» poslije pobjede sa 2:0 izborne na splitskom terenu 1948. godine, nije nikad uspio postići častan rezultat.

Medutim, iznad očekivanja «Šibenik» je pružio dopadljiv nogomet protkan velikim zalaganjem i borbenošću koja nije popuštala do posljednje minute. Već odavna nismo vidjeli tako raspoloženu jedenaesticu domaćih, koja je protiv renomirane momčadi «Hajduka» nastojala postići što bolji rezultat. I kraj takve igre pobje, da nije izostala. Ona je zaista zaslužena i 2:0 predstavila pravi omjer snaga na terenu. Uvjerljivo pobjedi dosta je pridonijela odlična igra srednjeg reda. Mladi Rak, zatim Živković i Jelenković uspješno su razarali napade gostiju, lijepo proigravali i upućivali lopte svojoj navali. «Hajduk» se također predstavio kao solidna momčad koja u svojim redovima ima nekoliko izvrsnih pojedinaca. Unatoč čestim i opasnim udarcima, ipak nisu uspjeli ni jednom pogoditi mrežu.

Obje ekipe izašle su na teren burno pozdravljene od gledalaca koji su s nestrpljenjem očekivali početak igre. Prije same utakmice održana je mala svečanost. Lijevo branitelj «Šibenika» Erak proslavio je 20-godišnjicu igranja na zelenom polju. Slavljenu su uručeni buketi cvijeća i darovi.

Već prve minute nagovještavale su živi borbeni i interesantni igru «Šibenika» je prvi poveo sa centra i poslije jednog snažnog napada sa desne strane Vulić je imao priliku da se istakne. Odmah zatim lopta je prešla na suprotnu stranu, pred vratima «Šibenika» stvorila se gužva koja je, na sreću, prošla bez rezultata. Radović je, naime, iz neposredne blizine glavom uputio udarac preko gola. Igra se nastavlja brzim tempom i lopta prelazi s jedne strane na drugu. U 7. minuti Stošić tuče oštro pored stativa, a u 19. minuti korasnu kombinaciju «Šibenika» netko je iz obrane «Hajduka» u posljednji čas spriječio. Dvije minute kasnije Tedling tuče iznad stativa i dalje se raduju uzbuđive situacije i rijetko videne akcije jedne i druge momčadi. «Hajduk» ima izvjesnu tematsku nadmoć. U 30. minuti umalo da «Hajduk» nije došao u vodstvo. Nakon jedne brze akcije s lijeve strane, Radović oštrim udarcem pogada

donji dio stativa, a malo zatim nekoliko opasnih napada «Hajduka» navalne petorke zaustavlja čvrsta obrana domaćih. Odmah zatim «Šibenik» se oslobađa pritiska i lopta se pribacuje na suprotnu stranu. 36. minuta podigla je gledaoce na noge. Poslije jednog iznenadnog napada na vrata «Hajduka» Skugor se dokopao lopte i sasvim prisebno iz neposredne blizine pogodio mrežu — 1:0. Nakon vodstva domaćih «Hajduk» je još žustrije navalio u namjeri da već do rezultata postigne što povoljniji rezultat. Gosti izvode u tom dijelu igre nekoliko udaraca s ugla koji ostaju neiskorišteni. U posljednjoj minuti ponovno jedna opasna akcija gostiju završava silovitim udarcem Repeca u gornju stativu.

Poslije onakvog živog tempa u I. poluvremenu malo je tko vjerovao da će domaća momčad uspjeti do kraja izdržati, a još manje je bilo onih koji su sumnjali u konačnu pobjedu «Hajduka». Medutim, nastavak igre nije se gotovo ni u čemu razlikovao od prvog dijela. Domaći su i dalje igrali borbeno i požrtvovno, boreći se za svaku loptu. Ni «Hajdukovci» se nisu pomirili sa rezultatom postignutim u prvom poluvremenu, čak štaviše oni su svim snagama nastojali da izjednače. Medutim, sve njihove nade u uspjeh bile su pokopane u 72. minuti, kada su domaći povećali omjer na 2:0. Na momente se osjećalo da je «Hajduk» nešto popustio. «Šibenik» je u drugom poluvremenu još borbe nije i poletnije zaigrao i ni u jednom času nije dozvolio protivniku da nađe put do mreže. Za razliku od prvog dijela kada je «Hajduk» bio nešto premoćniji, nastavak igre je dobrim dijelom pripadao domaćoj momčadi. U prvim minutama Bašić je u dva navrata uspješno intervenirao. Malo zatim «Šibenik» je imao jednu idealnu šansu, koja, nažalost, nije iskorištena. Konačni rezultat utakmice postignut je u 72. minuti. U jednoj od brojnih akcija «Šibenika» Skugor je iz pozadine primio loptu i nakon što je prešao jednog igrača približio se Vuliću na nekoliko metara. I kad je Vulić pokušao spriječiti Skugora da puca, ovaj je uspio pored istrčalog Vulića plesirati loptu u mrežu — 2:0. To je bio krasan zgoditak rijetko viđen na našem igralištu. Do kraja utakmice «Hajduk» je snažno navaljivao, ali je pred vratima «Šibenika» stajao čvrst obrambeni zid koji nije dozvoljavao «Hajdukovcima» da ma šta učine. U 86. minuti gotovo da «Šibenik» nije povećao omjer. Skugor jednu stopostotnu šansu nije uspio iskoristiti, a u posljednjoj minuti nitko od igrača nije znao uputiti na pravo mjesto loptu, koja je pored šume nogu prošla pored vratiju «Hajduka».

U pobjedničkoj ekipi teško je odvojiti najbolje, a u 19. minuti korasnu kombinaciju «Šibenika» netko je iz obrane «Hajduka» u posljednji čas spriječio. Dvije minute kasnije Tedling tuče iznad stativa i dalje se raduju uzbuđive situacije i rijetko videne akcije jedne i druge momčadi. Kod «Hajduka» su najbolji bili Rebac, Radović, Zanečić i Brkljača. Sudac Kranjc nije imao težak zadatak, jer su obje momčadi igrale fer. On je sa dosta autoriteta vodio ovaj susret.

Na državnom veslačkom prvenstvu

Samo jedna pobjeda veslača „Krke“

U subotu i nedjelju održano je na Bledu prvenstvo države u veslanju na kojem je sudjelovalo 17 veslačkih kolektiva. Veslači «Krke» nastupili su u dvojcu i četvercu bez kormilara i osmercu. Naslov prvaka države «Krka» je o-

druga. Najviše uspjeha postigli su veslači splitskog «Mornara» izvojevavši pet pobjeda.

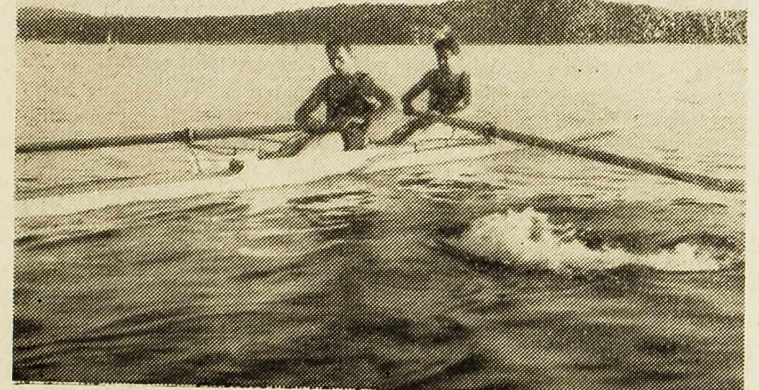
U tri dvojca bez kormilara čamac «Krke» u sastavu Deranja i Šupe nije imao ozbiljnijeg konkurenta. «Krkaši» su već od nekoliko čamaca ostavili «Mornara» i «Crvenu zvezdu» iz Beograda. Višegodišnji prvak države «Krkin» četverac bez kormilara morao je ovoga puta prepustiti mjesto boljem čamcu «Mornara», koji je u izvanrednom finišu pobijedio isto tako dobar čamac «Gusara». U najinteresantnijoj tri osmeraca startalo je pet čamaca. Glavna borba vodilo se između čamaca «Krke» i «Mornara». Tek u posljednjim metrima «Mornar» je prvi prošao kroz cilj sa veoma malom prednošću. Treće mjesto osvojio je «Jadran» iz Zadra, a posljednji su stigli «Gusar» i «Istra» (Pula).

Prema postignutim rezultatima dvojac bez kormilara «Krke» učestvovao će na evropskom veslačkom šampionatu. Po odluci tehničke komisije VSJ osmerac «Krke» ostao je na Bledu, gdje će učestvovati u pripremama za sastav reprezentacije. Kako doznajemo, krajem ovog tjedna održat će se eliminatorske trke između osmeraca «Mornara» i «Krke». U čamcu «Krke» doći će do izvjesnih promjena.

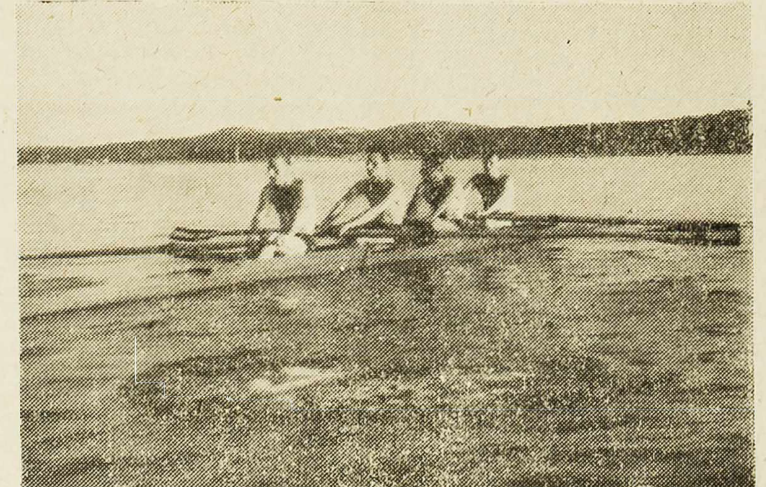
Dvojac bez kormilara: 1) Krka 7:28,5, 2) Mornar, 3) Tamiš, 4) Crvena zvezda, 5) Lokomotiva. Skif: 1) Vlačić (Mornar) 7:39,5, 2) Petrovečki (Crvena zvezda), 3) Kačan (Jadran-Rijeka). Double scool — žene: 1) Mornar 4:01,1, 2) Mladost, 3) Tamiš, 4) Bleđ. Dvojac s kormilarom: 1) Mornar 7:51,9, 2) Mladost, 3) Crvena zvezda, 4) Tamiš i Gusar (Split) odustao. Četverac bez kormilara: 1) Mornar 6:42,3, 2) Gusar, 3) Krka, 4) Jadran (Rijeka). Skif žene: 1) Brčićević (Mornar) 4:30,3, 2) Baš (Savica), 3) Heberle (Bled). Double scool: 1) Mornar 7:03,02, 2) Tamiš, 3) Sava, 4) Borac. Četverac s kormilarom — žene: 1) Tamiš, 2) Branik, 3) Vukovar.

Osmerac — muški: 1) Mornar 6:08,0, 2) Krka 6:09,2, 3) Jadran (Zadar), 4) Gusar, 5) Istra.

Tehnički rezultati: Četverac s kormilarom — muški: 1) Istra 7:04,0, 2) Crvena zve-

PRVAK DRŽAVE: dvojac bez korm. u sastavu Deranja i Šupe svojila u dvojcu bez kormilara, dok je u četvercu bez kormilara stigla na cilj treća, a u tri osmeraca mog starta povel i do kraja uspjeli zadržati vodstvo. Oni su u la na cilj treća, a u tri osmeraca finišu pojačali broj zaveslaja i za

TEK TREĆI: četverac bez korm. — Radečić, Despot, Živković i Lambaša

9. rujna počinje natjecanje I. nogometne zone

Na nedavnom sastanku predstavnika klubova I. zone donijeta je odluka da prvenstvo počne 9. rujna ove godine. Nadalje je odlučeno da na kraju sezone 1956/57. posljednja dvojica pređu u niže takmičenje. Donesen je i zaključak da od slijedeće sezone I. zona broji 14 klubova s tim, što će na kraju takmičenja posljednja četvorica ispadati iz lige. U ovogodišnjoj sezoni, pored «Rijeke», «Odreća», «Šibenika», «Splita», «Metalca», «Ljubljane» i «Trešnjevke», sudjelovat će prvaci podsaveznih liga «Gračičar» iz Zagreba, «Tekstilac» iz Varaždina, «Uljanik» iz Pule, «Turbina» iz Karlovca i «Jadran» iz Kaštel Sućurca. Poznati su i parovi koji se sastaju u I. kolu: Rijeka — Trešnjevka, Odred — Turbina, Gračičar — Ljubljana, Split —

Tekstilac, Metalac — Uljanik i Šibenik — Jadran.

ŠKUGOR I ŠUPE UZETI U OBZIR ZA SASTAV JUNIORSKE REPREZENTACIJE HRVATSKE

Komisija za podmladak NSH pozvala je u širi izbor igrače «Šibenika» Skugora i Šupu koji će sudjelovati u pripremama za sastav juniorske reprezentacije Hrvatske, koja će 19. o. m. igrati s odgovarajućim timom Slovenije u predigri internacionalne utakmice NR Kina — Slovenija.

«POLET» — «GALEB» 9:1

U nedjelju je u Zablačama odigrana nogometna utakmica između domaćeg «Poleta» i ekipe «Galeba» (TLM «Boris Kidrič»). Susret je završio visokom pobjedom domaćih sa 9:1 (5:0). Utakmicu je promatralo preko 300 gledalaca. Momčad «Poleta», koja je u posljednje vrijeme izborila nekoliko vrijednih rezultata, na nedjeljnoj utakmici visoko je porazila dobru ekipu «Galeba». Susret je protekao u živoj i zanimljivoj igri u kojoj su domaći bili nadmoćniji. Najbolji kod pobjednika: V. Ležaja, N. Grgas, V. Grgas i J. Grgas koji je sam postigao 5 zgoditaka.

ŠIBENSKI LIST

organ Socijalističkog saveza radnog naroda kotara Šibenik

Uređuje redakcijski kolegij Glavni i odgovorni urednik

Nikola Bego

Uredništvo: Šibenik — Ulica Jelke Bučić 5 - Tel. br. 5-62

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 531-T-292

Rukopisi se ne vraćaju

Pretpлата za tri mjeseca 120, za pola godine 240, a jednu godinu 480 dinara

Tisak: «Štampa» Šibenik

Na osnovu Pravilnika za sprovedbu Uredbe o gradnji, Obrtno poduzeće «DANE RONČEVIĆ» u Šibeniku

raspisuje

natječaj za gradnju stambene jednogkatnice sa 4 stana u Šibeniku

Ukupna predračunska svota Din 6.000.000.—

Uslovi natječaja i tehnički elaborat za licitirani objekt mogu se dobiti u ovom poduzeću svakog dana od 6—14 sati.

Licitacija će se održati dana 23. VIII. 1956. god. u 8 sati u Upravnoj zgradi poduzeća soba br. 2, Tng Vladimira I. Lenjina br. 13 u Šibeniku.

Licitaciji moraju biti pripremljeni dokumenti predviđeni Pravilnikom.

UPRAVA PODUZEĆA «DANE RONČEVIĆ» ŠIBENIK

Obavijest potrošačima električne energije na području Varoš I.

Savezno našoj posebnoj obavijesti potrošačima električne energije na području Varoš I. objavljenoj putem plakata dne 12. V. t. g. ovim obavještavamo potrošače električne energije područja Varoš I. kao i ostale potrošače na koje se odnosila ranija obavijest da se ista opoziva i to sa danom 13. VIII. t. g. čime se stavlja van snage ograničenje upotrebe električne energije u svrhe kuhanja i peglanja.

Ograničenje upotrebe električne energije u svrhe grijanja ostaje i dalje na snazi kao i za sve ostale potrošače električne energije kojima dobavu električne energije vrši ovo poduzeće.

ELEKTRIČNO PODUZEĆE ŠIBENIK